

Inspektionsrapport
från Skolverket
2007:57

Utbildningsinspektion i
den fristående grundskolan
Skarpnäcks Fria Skola
i Stockholm

Beslut
Skolrapport

Skolverket

Personal- och föräldrakooperativet Skarpnäcks Fria Skola Ekonomisk Förening
Luftskeppsgatan 17
128 32 Skarpnäck

2007-03-16
1 (2)
Dnr 54-2006:1664

Genomförd utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Skarpnäcks Fria Skola i Stockholms kommun

Skolverket har genomfört inspektion i den fristående grundskola Skarpnäcks Fria Skola i Stockholms kommun. Besök gjordes i skolan den 19–20 oktober 2006.

Vid utbildningsinspektion tar Skolverket ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Inspektionen av fristående skolor skall förutom att granska utbildningens kvalitet klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Utbildningsinspektionen behandlar tre områden, verksamhetens resultat, genomförande och förutsättningar. Inspektionen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten utan prioriterar särskilt starka sidor eller påtagliga svagheter i verksamheterna. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se).

Av bilagd rapport framgår hur inspektionen genomförts samt de bedömningar som gjorts av inspektörerna.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 16 juni 2007 skall Personal och Föräldrakooperativet Skarpnäcks Fria Skola Ekonomisk Förening redovisa till Skolverket enheten i Linköping vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Skolverket avser även att vid kommande inspektionstillfälle följa upp effekterna av inspektionen.

Skolverkets beslut med anledning av inspektionen

Skolverket bedömer att verksamheten i Skarpnäcks Fria Skola ger eleverna en lugn och trygg miljö. Lärarna är mycket engagerade. Skolan ger utrymme för demokrati-frågor, livsfrågor och etiska frågor på ett mycket bra sätt. Uppföljningarna av ele-

vernas arbete är av god kvalitet. De individuella utvecklingsplanerna ger elever och föräldrar god information om vad eleverna behöver utveckla.

Följande områden inom Skarpnäcks Fria Skolas verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte författningarnas krav (3 och 5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolan är inte öppen för alla (9 kap. 2 § skollagen).

Skolverket bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Skolan bör för de yngre eleverna sammanställa och utvärdera resultaten i samtliga ämnen.
- Skolan bör ge lärare möjlighet att diskutera bedömning och betygssättning.

På Skolverkets vägnar

Marie-Hélène Ahnborg
Avdelningschef

Ewa Pettersson
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Karin Nilsson, Anette Älmdalen, Christina Aro-Östgren, Claes-Göran Aggebo deltagit.

Bilaga
Rapport

Kopia till
Stockholms kommun
Övriga enligt fastställd sändlista

Utbildningsinspektion i den fristående grundskolan Skarpnäcks Fria Skola

Innehåll

Inledning	1
Underlag	2
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	3
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	5
Bedömning av förutsättningarna	8

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Skarpnäcks Fria Skola den 19–20 oktober 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen. Detta är Skolverkets andra inspektion av skolan sedan den startade sin verksamhet 1998. Den senaste inspektionen av skolan gjordes 2002 (dnr 2001:2898). I Skolverkets beslut konstaterades att skolan inte uppfyller kraven när det gäller rektors utbildning och erfarenhet samt upprättandet av kvalitetsredovisning. Efter uppföljning har skolan bedömts uppfylla kraven för godkännande och har därmed fortsatt rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor.

Inspektionen av fristående skolor skall ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående skola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som anges i Skolverkets beslut åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vid den tidpunkt som framgår av beslutet. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömningar är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolverket, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skolsköterskan och företrädare för huvudmannen. Inspektörerna besökte också verksamheten i förskoleklassen och lektioner i årskurs 1–9. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för bedömningarna.

Huvudmannen för Skarpnäcks Fria Skola har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Skolverket har i samband med inspektionen haft kontakt med Stockholms kommun angående kommunens rätt till insyn i skolans verksamhet. Skolverket har tagit del av den rapport som Stockholms kommuns egna skolinspektörer upprättat efter ett besök på skolan år 2005¹.

Beskrivning av skolan

Skarpnäcks Fria Skola	Antal barn/elever
Förskoleklass	6
Grundskola	67

Skolverket godkände Skarpnäcks Fria Skola i Stockholms kommun som en fristående grundskola för årskurserna 1–6 genom beslut (dnr 97:717) den 11 november 1997 och för årskurserna 7–9 (dnr 00:1244) den 20 november 2000. Skolan har även rätt att bedriva förskoleklass i anslutning till skolan enligt underrättelse (dnr 99:2096) den 8 december 1999. Enligt godkännandet har skolan rätt till bidrag samt får anordna prövning och utfärda betyg för skolans egna elever enligt de bestämmelser som gäller för det offentliga skolväsendet.

Huvudmannen uppgav i sin ansökan om godkännande att skolan skall följa läroplanen för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94) och de nationella kursplanerna. Skolans inriktning är allmän.

Huvudman för skolan är Personal- och Föräldrakooperativet Skarpnäcks Fria Skolas Ekonomiska Förening med organisationsnummer 769602–1463.

Verksamheten vid Skarpnäcks Fria Skola startade läsåret 1998/1999 och omfattar förskoleklass och årskurserna 1–9.

Skolan hade vid inspektionsbesöket 73 elever inklusive förskoleklassen. De flesta eleverna är folkbokförda i Stockholms kommun, men skolan har även elever från Tyresö och Huddinge kommuner.

Skarpnäcks Fria Skola är belägen på tredje våningen i en fastighet som inrymmer olika företag. Skolan flyttades till dessa lokaler läsåret 2005/06. Personalen

¹ Utbildningsförvaltningen i Stockholms stad gör övergripande uppföljningar av samtliga skolformer.

har varit delaktig i utformandet. Lokalerna är rymliga och det finns tillgång till såväl stora som små rum. I direkt anslutning till skolan finns ett skogsområde som utnyttjas för raster.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Skarpnäcks Fria Skola och om verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för den fristående skolan.

Inspektörerna bedömer att Skarpnäcks Fria Skola ger eleverna en lugn och trygg miljö. Lärarna är mycket engagerade. Skolan ger utrymme för demokrati-frågor, livsfrågor och etiska frågor på ett mycket bra sätt. Uppföljningarna av elevernas arbete är av god kvalitet. De individuella utvecklingsplanerna ger elever och föräldrar god information om vad eleverna behöver utveckla.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte författningarnas krav (3 och 5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).
- Skolan är inte öppen för alla (9 kap. 2 § skollagen).

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser på skolan inom följande områden:

- Skolan bör för de yngre eleverna sammanställa och utvärdera resultaten i samtliga ämnen.
- Skolan bör ge lärare möjlighet att diskutera bedömning och betygssättning.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat om skolans utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som skolor i det offentliga skolväsendet skall förmedla. Vidare har granskats om skolan även i övrigt svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet.

Kunskaper

I Skarpnäcks Fria Skola arbetar barnen i förskoleklassen i en åldersblandad grupp tillsammans med elever i årskurs 1–2. Förskoleklassens barn har större frihet än eleverna i årskurs 1–2 att själva välja om de vill gå ifrån klassrummet och leka under lektionstiden. I skolans lokalt konkretiserade kursplaner finns mål för årskurserna 0–3. För förskoleklassen finns inte några mål att uppnå presenterade, vilket är förenligt med läroplanen. I intervjuer uppger föräldrarna att de känner till målen som deras barn skall arbeta mot till årskurs 3. Vidare uppger de att barnen lär och utvecklas i förskoleklassen.

De äldre eleverna känner väl till vilka mål de skall arbeta mot och uppger att lärarna förklarar så att de förstår dem.

Skolan följer elevernas läsutveckling med ett s.k. läsutvecklingsschema (LUS) i årskurs 3, 5 och 7. I skolans kvalitetsredovisning redovisas resultaten som skolan anser godtagbara. I årskurs 5 genomförs de nationella ämnesproven i engelska, matematik och svenska. Skolan har i kvalitetsredovisningen redovisat att eleverna 2006 nått målen i matematik och engelska medan någon elev inte nått målen i svenska. I både matematik och engelska har dock någon elev inte nått målen i alla delar. Någon sammanställning av yngre elevers kunskapsresultat i övriga ämnen har skolan inte genomfört.

Resultatet av de nationella ämnesproven 2006 i årskurs 9 visar att alla elever nådde målen i svenska medan det var 93 procent som gjorde det i engelska och matematik.

Eleverna uppger att de lär sig mycket i skolan och att de kommer att klara sin fortsatta skolgång på ett bra sätt. Den offentliga statistiken 2006 visar att för årskurs 9 har Skarpnäcks Fria skola ett högre meritvärde, större andel elever som är behöriga till nationella program samt större andel elever med fullständiga betyg än de genomsnittliga resultaten för Stockholms kommun och riket i övrigt. Inspektörerna bedömer att skolan ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de kunskaper och färdigheter grundskolan skall förmedla. Dock saknas sammanställningar av yngre elevers kunskapsresultat i alla ämnen, vilket bör förbättras.

Utveckling och lärande relaterat till ämnesövergripande kunskapsmål

I intervjuer och iakttagelser framkommer att skolans lärare arbetar aktivt med att eleverna skall lära sig att diskutera och argumentera för sina åsikter. Eleverna får på skilda sätt framföra sina åsikter och de vuxna finns till hands för att besvara och föra eleverna framåt i deras förståelse av företeelser i vårt samhälle. Eleverna kan uttrycka hur de med stigande ålder får lära sig att i olika ämnen pröva sina åsikter genom diskussion. Föräldrarna uppger att deras barn under sin skoltid har lärt sig att delta i diskussioner genom skolans aktiva arbete. Enligt inspektörerna når skolan goda resultat när det gäller att lära eleverna att diskutera och argumentera för sina åsikter.

Normer och värden

Samtliga intervjuer ger en samstämmig bild av att det inte förekommer kränkande behandling i skolan. Föräldrarna uppger att lärarna hör av sig omedelbart om det sker något med deras barn i skolan och eleverna säger att de känner sig trygga. I intervjuerna och genom besöket visar eleverna en acceptans för alla människors lika värde.

Eleverna ges med stigande ålder ett allt större ansvar för sitt eget lärande. Eleverna uppger att de får lära sig hur de skall kunna ta ansvar. Lärarna ger dem mycket sällan läxor utan eleverna får själva bedöma om de behöver öva på något mer än vad de hinner i skolan. Både föräldrar och elever uppger i intervjuerna att eleverna lärt sig att ta ansvar för sina studier under skoltiden.

Eleverna uppger att de har stora möjligheter att påverka sina studier och även skolans arbete i stort. Enligt föräldrarna har deras barn förståelse för vad demokratibegreppet innebär och eleverna kan i sin tur beskriva att de lärt sig vad

demokrati är. Inspektörerna bedömer att skolans resultat av arbetet med normer och värden är av god kvalitet.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet i det inre arbetet; innehåll, organisation och arbets sätt i undervisningen; individanpassning och stöd; utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning; kvalitetssäkring och förbättringsarbete; skolledning och intern kommunikation.

Därtill har granskats om elevens rätt till en allsidig och saklig undervisning tillgodoses i utbildningen.

Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanerna och andra författningar som gäller för den fristående skolan.

Nedan följer en beskrivning av några utvalda områden, samt av verksamhetens särskilt starka och svaga sidor.

Arbetet med arbetsmiljö och delaktighet

Från och med den 1 april 2006 råder ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Den nya lagens (SFS 2006:67) ändamål är att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Huvudmannen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I planen skall åtgärder redovisas och den skall följas upp varje år. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS:2007:7). Den 15 oktober trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller.

I skolans likabehandlingsplan saknas en översikt över de insatser som behövs för att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och för att förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Planen saknar även beskrivningar av hur skolan skall dokumentera händelser och åtgärder samt hur ansvarsfördelningen är mellan rektor och personal. Vidare har inte eleverna deltagit i utformningen. Inspektörerna bedömer att likabehandlingsplanen inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

I skolans kvalitetsredovisning finns beskrivningar av arbetet med inflytande, jämställdhet och demokratiska värden. Skolan arbetar enligt intervjuerna aktivt med detta genom s.k. non violent communication. I olika former som dramaövningar, samtal och i det dagliga umgänget tränas eleverna att kunna fungera

väl tillsammans. Vid besöket kunde inspektörerna se tecken på att detta var något som genomsyrade skolans arbete. Inspektörerna framhåller att skolans arbete med arbetsmiljö och delaktighet är av mycket god kvalitet.

Innehåll, organisation och arbetssätt

Vid besöket har alla barn i förskoleklassen samma arbetsuppgifter som eleverna i årskurs 1–2. I intervjuerna uppger barnen och eleverna att de alla oftast sitter tillsammans och utför samma arbetsuppgifter. Inspektörerna uppmärksammar skolan på att skapande och lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet inte minst för förskoleklassen.

Vid besöket får inspektörerna se prov på att eleverna arbetar i olika former såväl i större som mindre grupper och enskilt. Vissa lektioner ger eleverna möjlighet att diskutera exempelvis etiska, moraliska och religiösa frågor. Skolan har upprättat en arbetsplan för tema. I den finns beskrivet hur eleverna med stigande ålder skall utveckla sitt eget lärande. Temaarbetet skall utgå från elevernas egna frågor, men introduktionen skall pedagogerna presentera. Eleverna visar prov på att de är vana att arbeta utifrån sina frågor och söka fakta på olika sätt. Inspektörerna bedömer att skolan arbetar på ett bra för att utveckla elevers eget lärande.

Individanpassning och stöd

Lärarna arbetar på olika sätt för att individanpassa undervisningen för alla elever. Det finns i viss utsträckning böcker och annat material för att alla elevers olika behov skall kunna tillgodoses. Skolans intention att ha en hög lärartäthet ger enligt lärarna möjlighet att uppmärksamma elever och anpassa undervisningen utifrån elevernas olika behov. För elever i behov av särskilt stöd upprättas åtgärdsprogram av god kvalitet.

Skolan har påbörjat arbetet med att upprätta individuella utvecklingsplaner för alla elever i samband med höstens utvecklingssamtal. Lärarna har bedömt elevernas kunskapsutveckling i samliga ämnen och i samtalet skall eleven och föräldrarna tillsammans med läraren bestämma vilka mål eleven vill sträva mot och vilken metod som passar eleven för att nå dit. Dessa mål sammanfattas sedan i några få mål som eleven skall fokusera på. Målen och vilken metod som skall användas skrivs in i den individuella utvecklingsplanen. Inspektörerna bedömer att arbetet med individanpassning och stöd genomförs med god kvalitet.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Lärarna utvärderar tillsammans med eleverna deras lärande dagligen genom samtal om hur de har klarat av sina uppgifter. Utvärdering sker även under s.k. mentorstid som är en tid när eleven och läraren samtalar i grupp eller enskilt om utveckling mot målen. Dessa samtal sker regelbundet för alla elever dock tätare för elever som är i behov av mer stöd i arbetet.

Utvecklingssamtal hålls en gång per termin. Inför dessa samtal får eleverna förbereda sig genom att i ett formulär beskriva hur de själva uppfattar sin skolgång. Vid samtalet får eleven möjlighet att ta del av lärarens bedömning av hur väl eleven når målen (se ovan).

I Skolverkets Allmänna råd och kommenterar om likvärdig bedömning och betygssättning beskrivs att de kollegiala samtalen – på skolan och mellan lärare på olika skolor – är ett viktigt inslag för att betygssättningen skall bli så rättvis

och likvärdig som möjligt. Vidare är det enligt läroplanen rektors ansvar att personalen får den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt skall kunna utföra sina uppgifter. Lärarna uppger att de inte har haft den möjlighet de skulle önska att diskutera bedömning och betygssättning, eftersom skolan har så få lärare, men att de bl.a. använder sig av de kriterier de tillsammans har upprättat för att bedömningen skall bli så rättvis som möjligt. Lärarna har följt upp elever som gått vidare till gymnasieskolan och det har visat sig att dessa elevers kunskaper har stämt väl med övriga elevers, vilket skolan sett som ett tecken på att deras betygssättning är likvärdig med andra skolor. Inspektörerna bedömer att uppföljningen av elevernas kunskapsutveckling sker på ett bra sätt. Dock bör lärarna fortsätta att utveckla bedömningskompetensen för att betygssättningen skall bli likvärdig.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Enligt förordningen om kvalitetsredovisning skall skolan årligen följa upp och utvärdera sin verksamhet. Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Den skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta i arbetet. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18).

För att utvärdera verksamheten har lärarna använt självvärderingsinstrumentet BRUK². De områden som utvärderats är inflytande, jämställdhet och könsroller, de grundläggande demokratiska värdena, kreativitet samt samverkan med föräldrar. Det nationella målet att alla elever som lämnar grundskolan skall ha uppnått målen i kursplanernas samtliga ämnen har inte redovisats. För några av de områden skolan granskat saknas en analys av arbetet. Det finns inte heller redovisat vilka åtgärder som skall vidtas för att skolan skall nå en högre måluppfyllelse. Det förbättringsarbete som inspektörerna tagit del av är emellertid av god kvalitet genom att det dagligen genomförs utvärderingar med eleverna och lärarna följer upp elevernas resultat på ett bra sätt. Inspektörerna bedömer att förbättringsarbetet är av god kvalitet. Kvalitetsredovisningen uppfyller dock inte bestämmelsernas krav.

Ledning och intern kommunikation

Styrelsen för skolan utgörs av föräldra- och personalrepresentanter som har det övergripande ansvaret för den ekonomiska förening som driver skolan. Styrelsen, rektorn och personalen har möten varje vecka.

Enligt bestämmelserna för fristående skolor skall det för ledningen av utbildningen finnas en rektor. I förarbetena (Fristående skolor m.m. prop 1995/96:200) anges bl.a. att det yttersta ansvaret för och ledningen av det pedagogiska arbetet förutsätter en person med rektorsfunktion. Rektorn har ett övergripande ansvar för att elevernas intresse tillvaratas när det gäller val av kurser, behov av stöd i undervisningen, elevvård, information, arbetsmiljö m.m. Detta ansvar för verksamheten och för eleverna har också en fristående skola. Med hänsyn till att det även i en fristående skola fattas vissa beslut som är av avgörande betydelse för den enskilde eleven och att en person skall kunna ut-

² BRUK (Bedömning Reflektion Utveckling Kvalitet) ett av Skolverket utarbetat verktyg för kvalitetsarbete i skola och förskola

pekas som ansvarig gentemot lärare, föräldrar och elever, bör det finnas en person med ett formellt ledningsansvar.

En lärare i skolan innehar tjänsten som rektor på halvtid. Han uppger att han saknar utbildning för sin tjänst som rektor och att det i vissa avseenden blir svårigheter att både arbeta som ledare och kollega. Styrelsen har fördelat arbetsuppgifterna så att huvudmannen handhar det administrativa arbetet bl.a. tillsättning av personal. För att leda det pedagogiska arbetet är en ledningsgrupp tillsatt som består av rektorn och två arbetslagsledare. I arbetsbeskrivningen för ledningsgruppen finns en redogörelse för det nationella uppdraget för rektor. I intervjuerna med rektorn och styrelsen framkommer dock att de inte har uppdaterat sina kunskaper när det gäller författningarna som styr verksamheten t.ex. att det finns mål att uppnå i kursplanerna för hem- och konsumentkunskap för årskurs 5 (se nedan). Efter faktagranskningen av rapporten framkommer att ledningsgruppen skall utökas med en biträdande rektor som har erfarenhet av ledningsarbete i skolan. Inspektörerna förutsätter att huvudmannen vidtar åtgärder för att stärka skolans ledning och försäkra sig om att kunskapen om författningarna hålls uppdaterad.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen: tillgången till utbildning som skall erbjudas, öppenheten och urvalsregler, personalens kompetens samt läromedel, pedagogiska material och utrustning.

Inspektionen av fristående skolor omfattar även en granskning av eventuella avgifter samt skolans stabilitet avseende ekonomi och elevunderlag samt huvudmannens förutsättningar att bedriva verksamheten i enlighet med gällande bestämmelser.

Bestämmelser finns i bl.a. skollagen och förordningen om fristående skolor.

Nedan följer en beskrivning av några utvalda områden av särskilt intresse för skolans förutsättningar att tillhandahålla en utbildning av god kvalitet.

Tillgång till och information om utbildning

I den ekonomiska föreningens stadgar står att för att en elev skall bli antagen till skolan förutsätts att en förälder redan är medlem i föreningen eller att medlemskap samtidigt beviljas. Vidare är medlemmar skyldiga att arbeta i föreningen i den omfattning som bestäms samt betala in årsavgift och andra avgifter som kan bestämmas av stämman. Enligt huvudmannen har skolan inte tagit ut några sådana avgifter.

Huvudmannen uppger i intervjuerna att föräldrar kan gå ur föreningen och då gäller inte skyldigheten att betala avgiften eller att utföra arbete. I intervjuerna framkommer dock att föräldrar inte fått information om att det är frivilligt att vara medlem i föreningen. Enligt inspektörerna avstår huvudmannen från att på ett tydligt sätt informera föräldrarna om att medlemskapet inte är obligatoriskt. Trots att huvudmannen uppger att föräldrar kan gå ur föreningen är det inte acceptabelt att de först måste bli medlemmar för att deras barn skall kunna bli antagna till skolan. Mot bakgrund av detta bedömer inspektörerna att skolan

inte är öppen för alla eftersom antagning till skolan förutsätter att en förälder är medlem i den ekonomiska föreningen.

Skolan skall enligt kursplanerna ge eleverna undervisning så att de ges möjlighet att nå målen i hem- och konsumentkunskap i årskurs 5. I Skarpnäcks Fria Skola får elever ingen undervisning i hem- och konsumentkunskap så att de kan nå målen i kursplanen i årskurs 5. Rektorn känner inte till att sådan undervisning skall genomföras för eleverna. Efter faktagranskningen av rapporten framkommer att skolan i den lokala arbetsplanen har mål för hem- och konsumentkunskap inom ämnen såsom idrott och hälsa samt i målen för uteverksamhet. Enligt inspektörerna är hem- och konsumentkunskap ett ämne med en egen kursplan, vilket innebär att skolan måste ge eleverna undervisning i ämnet så att de kan nå målen för årskurs 5. Undervisningen kan i årskurs 5 integreras i andra ämnen men det måste vara klart uttalat från skolans sida. Inspektörerna förutsätter att skolan ger eleverna undervisning i hem- och konsumentkunskap så att de kan nå de nationella målen i årskurs 5.

Personal

I skolan finns lärare med utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver i samtliga ämnen utom i idrott och hälsa, hem- och konsumentkunskap samt i specialpedagogik. Enligt rektorn får lärare handledning och stöd för arbetet i de ämnen som de saknar utbildning i. Vidare framkommer att vid rekrytering av personal söker skolan lärare med utbildning för den undervisning de skall bedriva. Lärarna uppger att de har möjlighet att få kompetensutveckling utifrån behov. Inspektörerna förutsätter att skolan fortsätter att verka för att lärare har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Stabilitet

Skolan har redovisat att det finns en kö med sju till åtta elever per årskurs fram till 2010, vilket är det antal elever skolan har per årskurs idag.

I årsredovisningen för räkenskapsåret den 1 juli 2004– den 30 juni 2005 redovisas ett underskott med 598 493 kr. I intervjuer med styrelsen framkommer att detta underskott orsakades av att de som tidigare varit ansvariga inte haft tillräckliga ekonomiska kunskaper för sin uppgift. Skolan har vidtagit åtgärder genom att bl.a. anställa personal med ansvar för ekonomiska frågor, tillfälligt minska lokalhyran och vidta andra besparingar. För räkenskapsåret den 1 juli 2005– den 30 juni 2006 redovisas en vinst med 622 658 kr, vilket har givit en ekonomi i balans. Inspektörerna bedömer att såväl huvudmannens ekonomiska situation samt elevunderlaget uppfyller de krav på stabilitet som ställs på en fristående skola.

Datum	Ort
2007-03-16	Linköping

Ewa Pettersson

Karin Nilsson